

SPREEK KLARE TAAL

Onder het motto 'Laten we klare taal gaan spreken' heeft het Hoogheemraadschap van Delfland moeilijke begrippen rondom het onderwerp *klimaatadaptatie* vertaald in heldere taal.

TEKST LOES ELSHOF
BEELD DELFLAND / ISTOCKPHOTO

S

'Mensen worden niet warm van begrippen als mitigatie, adaptatie of ontharding'

Manita Koop

In 2019 kreeg de nieuwe lichte leden van de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland hun eerste zending beleidsstukken voor zich. Dit bleek geen onverdeelde genoeg. Al snel volgde de vraag aan het dagelijks bestuur: kunnen de stukken wat duidelijker en met minder moeilijke woorden? Dijkgraaf en hoogheemraden besloten de handschoen op te pakken en namen een motie aan om voortaan klare taal te gebruiken. Een groep ambtenaren ging aan de slag met het project 'Klimaatpraat'. Daarbij schakelde Delfland onder andere de Stichting Lezen en Schrijven in om moeilijke klimaatbegrippen te vertalen. Naast een verklarende woordenlijst is ook een ludieke klimaatquiz gemaakt. In deze quiz worden de woorden helder vertaald en zijn mogelijke alternatieve betekenissen toegevoegd. Zo is 'telefoneren tijdens het rijden' ook als een risicodialoog op te vatten. En klimaatadaptatie zou kunnen zijn: 'de mening van een groep overnemen' en afkoppelen: 'de relatie met je partner verbreken'.

Lastige begrippen

Hoogheemraad Manita Koop: "Afgelopen jaren is een stroom aan nieuwe klimaatwoorden opgekomen, die we allemaal gedachteloos gebruiken. Weten anderen wel wat we ermee bedoelen? Met enige creativiteit kun je deze lastige begrippen vertalen in iets begrijp-

pelijks. Neem *infiltratie*. Dat betekent gewoon: opname van water in de bodem. *Wadi* is ook zo'n modewoord. Je kunt het duidelijker omschrijven als een opvangplek voor water, sloot of greppel. Wij dagen onze medewerkers en iedereen daarbuiten uit om makkelijke woorden te gebruiken." Helder taal is volgens Koop essentieel om als waterschap je (klimaat) doelen te bereiken. "We willen het waterbewustzijn van mensen vergroten. Ook is onze omgeving veel te stenig en dat moet veranderen. Dan moet je niet aankomen met begrippen als mitigatie, adaptatie of ontharding. Daar worden mensen niet warm van. Als we willen dat onze omgeving tot actie overgaat, moeten wij als organisatie de taal van onze omgeving spreken." Koop deelt de quiz in kaartspelvorm uit aan bestuurlijke relaties, zoals wethouders, met een persoonlijke oproep om samen eenvoudiger taal te spreken. De Delfland Klimaatquiz is volgens haar heel geschikt in te zetten als pubquiz.

Alert

Koop stelt dat het toewerken naar heldere taal niet ophoudt bij klimaatwoorden. "Denk maar eens aan *vigerend beleid*, *stimuleringsmaatregelen* of *vervoersconcepten*. Het taalgebruik van beleidsmakers wemelt ervan en je vervalt snel in vaktaal" (geen *jargon* zeggen). Bestuurder Koop corrigeert zichzelf nog regelmatig. "Ook ik moet voortdurend

alert blijven op mijn woordgebruik." Afgelopen jaren heeft Delfland gewerkt aan duidelijkere brieven voor burgers. Medewerkers worden er regelmatig op gewezen hun teksten te vereenvoudigen. Delfland heeft geen harde gegevens of de inspanningen effect hebben. "Ik heb de indruk dat het taalgebruik afgelopen tijd echt is verbeterd", zegt de bestuurder. Als gevolg van de motie gaat Delfland ook het taalgebruik bij andere onderwerpen aanpakken. Eveneens is een taal cursus voor medewerkers in voorbereiding. Daarnaast vormt eenvoudiger taalgebruik een aandachtspunt bij de herinrichting van de website van de organisatie. "Nog steeds is het mogelijk om moeilijke klimaatwoorden aan te melden. Wij zullen zorgen voor een goede vertaling", aldus Koop. •

HELDERE TAAL OVER KLIMAAT-ADAPTATIE (=aanpassing aan extremer weer)

- **Risicodialoog:** Gesprek over gevaren van extremer weer
- **Sedumdak:** Dak met vetplanten
- **Afkoppelen:** De regenpijp losmaken van het riool
- **Klimaatbestendig:** Klaar zijn voor een veranderend klimaat met extremer weer
- **Waterberging:** Opslagplaats voor water

De klimaatwoordenlijst is beschikbaar via de website van Delfland, evenals enkele quizvragen.